

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

6 Vtrùm commodatarius & depositarius possint præferre res suas rebus
commodatis & depositis, si vtrasque saluare nequeant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

21
Donatio.

Dices, Si tibi donem librum aut vestem, & postea contingat eius usum mihi esse necessarium, non possum renocare donationem: ergo neque commodatum; nam in commodato alienatur usus rei.

Respondeo negando consequent. quia commodator retinet dominium rei & ius ad repetendum usum: donator verò non retinet dominium, sed rem omnino à se abdicat. vnde non est mirum si minus Iuris habeat, quàm commodator. deinde non censetur res donari sub hac tacita conditione, vt possit repeti, si donatori opus fuerit. Vbi tamen aliqua tacita conditio, vel ex mente donantis, vel ex dispositione Iuris interuenit, etiam donatio reuocari potest, vt patet ex cap. 18. dubit. 14.

DUBITATIO VI.

Utrum commodatarius & depositarius possint præferre res suas rebus commodatis & depositis, si vtrasque saluare nequeant.

22 **Q**uidam sentiunt, deposita apud te, vel tibi commodata, causâ solius deponentis; in periculo posse postponi omnibus tuis; si causâ vtriusque, tuis equalibus; si tuâ causâ solùm, tuis pretiosioribus. Ita Angelus v. Commodatum, num. 10. Siluest. nu. 9. Fumus nu. 11. & quidam alij. Sed prima pars huius sententiæ non videtur vera. si enim quis in stabulo tuo deposuerit equum 200. aureorum, contra omnem rationem facis, si orto incendio relinquis equum tanti pretij, vt salnes tuum vitalium, vel vnâ ouem.

Respondeo igitur cum distinctione; vel enim res tua, quæ cum altera confertur, est pretiosior re commodata, deposita, conducta, &c. vel est minùs pretiosa, vel est æqualis pretij. Nunc

23
Res pretiosior præferenda.

Dico Primò, Si tua res est pretiosior, potes eam in periculo incendij, naufragij, hostilis irruptionis, præferre rebus tibi commodatis, depositis, conductis, & oppigneratis, est communis Doctorum. ratio est, quia nemo tenetur subire damnum maius, vt auertat alterius damnum minus.

24
Si in tuum solius commodum.

Aduerte tamen, si res aliena erat apud te, in tuum solius commodum; tunc teneris alteri interitum rei suæ compensare ex rebus tuis. Primò, Quia æquitas non patitur vt alter damnum sustineat, quod tua solius occasione obuenerit, rebus tuis saluis. postulat enim gratitudo, vt ipsum etiam cum æquali rerum tuarum iactura serues indemnem: quæ ratio non solùm de commodato, sed etiam de precario concludit, vt rectè Molina ostendit disput. 296. Secundò, Ad hoc videris te

tacitus obligare, dum illam rem in tuum dumtaxat commodum petis; nam tacitus te obligas ad diligentissimam custodiam; ac proinde teneris eam seruare præ rebus tuis. quòd si res tuæ sint magis pretiosa, poteris quidem eas præferre, sed cum animo compensandi.

Mihi tamen non est improbabile, te non teneri ex iustitia compensare, quia res illa absque tua culpa perit, ac proinde perit domino. Ita Siluester, Angelus, Fumus, supra, & alij: quamuis ex decencia & quadam gratitudine teneris. Certum tamen est, si rem alterius, periculo eripuisti, te non teneri ad expensas, ad eam curandam vel reparandam necessarias, si fortè læsionem aliquam ex incendio vel hoste contraxit: quia hanc impedire non potuisti.

Si verò erat incommodum alterius tantum, vel etiam vtriusque, vt in deposito, pignore, & conducto; tunc non teneris compensare. si enim non in tuum, sed in alterius dumtaxat commodum concessa vel deposita sit, non teneris cum proprio damno illam conseruare: non enim tunc tuâ causâ est in periculo, sed alterius. vnde par non est, vt tu ex ipsius conseruatione damnum reportes. Idem dicendum, si in vtriusque commodum: non enim tunc est ratio, cur alteri potius quàm tibi consulere debeas: in communi enim periculo, ceteris paribus, quisque potest sibi consulere præ aliis. Itaque tunc quæque res domino suo perit.

Dico Secundò, Si res alterius est pretiosior, teneris eam præferre rebus tuis vilioribus, eamque saluare, tuis relictis. Ratio est, quia deposito, commodato, pignori, locato, ea debetur custodia, quam quisque prudens suis rebus adhiberet: quisque autem saluaret res suas pretiosiores, relictis vilioribus.

Hic tamen Aduerte, si res illa erat apud te, tui dumtaxat commodi causâ, non potes exigere compensationem pro rebus tuis: quia cum iactura rerum tuarum, quæ sint minoris vel æqualis pretij, teneris alterum præstare indemnem; cum tantum tui commodi occasione res eius in periculum istud inciderit. Si verò causâ solius alterius, vel vtriusque, apud te erat, potes exigere compensationem: quia tunc non teneris illam cum tuo damno præstare incolumem. vnde et si tenearis saluare rem alterius pretiosiore, id tamen facis cum animo exigendi compensationem in rebus tuis, quas siuisti idcirco perire.

Dico Tertio, Quando res tua & alterius sunt æquales; potes præferre rem tuam, si res alterius est apud te in commodum solius alterius, vel in commodum commune. Si verò est in commodum tui solius, teneris præferre rem alienam, eamque tua relictâ saluare, nec ille tibi debet compensare, est communis sententiâ: patet ex dictis. Cetera, quæ hic dici possent, vide supra c. 7. dub. 8.